یادداشت

زنان و کودکان در سایه آتش‌بس شکننده

اگر شعله‌های جنگ دوباره برافروخته شود

نیروانامهرآئین

گزارش‌های منتشرشده درباره وضعیت ۸۷ زن فلسطینی در زندان‌های اسرائیل بار دیگر توجه ناظران حقوق‌بشری را به یکی از ابعاد کمتر دیده‌شده منازعات مسلحانه جلب کرده است. سرنوشت زنانی که در بستر درگیری‌های طولانی‌مدت منطقه‌ای، در بازداشت به سر می‌برند و با چالش‌هایی همچون محدودیت دسترسی به خدمات درمانی، شرایط دشوار نگهداری و فشارهای روانی مواجه هستند. این گزارش‌ها فقط روایت وضعیت یک گروه از زندانیان نیست، بلکه یادآور این واقعیت است که در هر منازعه‌ای، زنان و دیگر گروه‌های آسیب‌پذیر اغلب در موقعیت‌هایی قرار می‌گیرند که پیامدهای انسانی آن فراتر از میدان‌های نبرد است.

از منظر حقوق بین‌الملل بشردوستانه، چنین وضعیت‌هایی اهمیت ویژه‌ای دارد. کنوانسیون‌های ژنو و قواعد تکمیلی آنها تصریح می‌کنند حتی در زمان جنگ نیز کرامت انسانی باید حفظ شود و با افراد بازداشت‌شده رفتار انسانی صورت گیرد. این قواعد به‌طور خاص بر حمایت از زنان، کودکان، بیماران و افراد آسیب‌پذیر تاکید دارند و دولت‌ها و طرف‌های درگیر را موظف می‌کنند شرایطی فراهم کنند که سلامت جسمی و روانی آنان در معرض خطر قرار نگیرد. در فضای کنونی منطقه، این بحث فقط به وضعیت زندان‌ها محدود نمی‌شود. تحلیلگران منطقه‌ای از دوره‌ای از تنش یاد می‌کنند که در ماه‌های گذشته با درگیری مستقیم میان ایران از یک سو و ایالات متحده و اسرائیل از سوی دیگر همراه بوده و اکنون در مرحله‌ای از آتش‌بس قرار دارد. هرچند در حال حاضر درگیری‌ها فروکش کرده و آتش‌بس برقرار است، اما تجربه منازعات منطقه‌ای نشان می‌دهد چنین آتش‌بس‌هایی گاه شکننده‌اند و همواره این احتمال وجود دارد که با یک حادثه یا تشدید تنش، دوباره شعله‌های جنگ برافروخته شود. اگر چنین سناریویی رخ دهد، پرسش مهم از منظر حقوق بشردوستانه این خواهد بود که سرنوشت غیرنظامیان، به‌ویژه زنان و کودکان، چگونه تحت تأثیر قرار خواهد گرفت؟ در هر جنگی، نخستین پیامدها معمولا در زندگی روزمره مردم عادی آشکار می‌شود؛ از اختلال در خدمات درمانی و آموزشی گرفته تا جابه‌جایی اجباری جمعیت و افزایش خطرات امنیتی در مناطق شهری. زنان و کودکان در چنین شرایطی اغلب با آسیب‌پذیری بیشتری مواجه می‌شوند؛ زیرا علاوه بر خطرات مستقیم درگیری، با پیامدهای اجتماعی و اقتصادی جنگ نیز دست‌وپنجه نرم می‌کنند.

در صورت گسترش دوباره درگیری‌ها علیه ایران، یکی از مهم‌ترین نگرانی‌های حقوق بشردوستانه مربوط به حفاظت از جمعیت غیرنظامی خواهد بود. حقوق بین‌الملل بشردوستانه بر اصل تفکیک میان اهداف نظامی و غیرنظامیان تأکید کرده و همه طرف‌های درگیر را ملزم می‌کند از واردشدن آسیب مستقیم به مناطق مسکونی، مراکز درمانی و زیرساخت‌های حیاتی جلوگیری کنند. تجربه بسیاری از جنگ‌های معاصر نشان می‌دهد زنان در چنین شرایطی با چالش‌های چندگانه روبه‌رو می‌شوند؛ از یک سو ممکن است مسئولیت مراقبت از خانواده در شرایط بحران بر دوش آنان قرار گیرد و از سوی دیگر دسترسی آنان به خدمات پزشکی، به‌ویژه خدمات مرتبط با بارداری و سلامت زنان، با محدودیت‌های جدی مواجه شود. کودکان نیز در چنین وضعیت‌هایی بیش از هر گروه دیگری در معرض آسیب‌های روانی، آموزشی و اجتماعی قرار می‌گیرند؛ مسائلی که آثار آنها گاه سال‌ها پس از پایان جنگ نیز باقی می‌ماند. در این میان، نگاه حقوق بشردوستانه تلاش می‌کند توجه را به این نکته جلب کند که حتی در شرایط شدیدترین تنش‌های نظامی نیز قواعد مشخصی برای کاهش رنج انسانی وجود دارد. این قواعد نه به دنبال قضاوت سیاسی درباره طرف‌های درگیر هستند و نه به تحلیل اهداف نظامی می‌پردازند، بلکه بر یک اصل ساده تأکید دارند: حفاظت از انسان‌هایی که در جنگ نقشی در میدان نبرد ندارند.

از همین رو، گزارش‌هایی مانند وضعیت زنان فلسطینی در زندان‌ها فقط یک خبر محدود به یک پرونده خاص نیست؛ این گزارش‌ها در واقع یادآوری می‌کنند در هر درگیری منطقه‌ای، چه در فلسطین و چه در هر نقطه دیگری از خاورمیانه، مسئله اصلی از نگاه حقوق بشردوستانه حفاظت از کرامت انسانی است. در شرایطی که آتش‌بس میان ایران، آمریکا و اسرائیل همچنان برقرار است، بسیاری از ناظران حقوقی معتقدند مهم‌ترین پرسش برای آینده این است که اگر این آتش‌بس شکسته شده و درگیری‌ها بار دیگر شعله‌ور شود، چه تدابیری برای حفاظت از زنان و کودکان در نظر گرفته خواهد شد؛ پرسشی که پاسخ آن می‌تواند سرنوشت نسل‌های آینده را نیز تحت تاثیر قرار دهد.

خطر ورشکستگی زنجیره‌ای در صنعت خودرو

«فلج تصمیم‌گیری» بقای یک میلیون شغل را نشانه گرفته است

علی پیرولی

عکس: مریم کامیاب، مهر

پس از دو جنگ ۱۲روزه و ۴۰روزه، تحریم و محاصره دریایی، جهش ۴۰۰درصدی قیمت مواد اولیه و اصرار بر قیمت دستوری، صنعت خودرو را به فروپاشی کشانده است. قطعه‌سازان در آستانه ورشکستگی و تأمین مواد اولیه برای صنایع خودرویی نیز با افت قابل توجه مواجه شده‌اند، به طوری که حدود یک میلیون شغل در معرض خطر قرار گرفته‌اند.

۲۰ سال پیش، کنار جاده مخصوص کرج که می‌ایستادی، صدای پرس‌های بزرگ ایران‌خودرو تا کیلومترها آن‌طرف‌تر می‌رفت. آن روزها صنعت خودرو یعنی غرور صنعتی ایران. اما امروز اگر همان جا بایستی، چیزی جز سکوت نمی‌شناسی. گاهی یک کارگر با نگاهی خسته از در بیرون می‌آید، بدون اینکه بداند فردا سر کار هست یا نه. این فقط حال یک کارخانه نیست؛ این قصه تمام صنعت خودروی ایران است؛ غولی که نفس‌هایش به شماره افتاده. آنچه زمانی با صف‌های طولانی خریداران و غرش خطوط تولید همراه بود، اکنون به پارکینگ‌های انباشته از خودروهای ناقص، حساب‌های مسدود قطعه‌سازان و سکوت سنگین کارخانه‌ها بدل شده است.

جنگ؛ آن سهمی که کمتر گفته شد

بدون تردید، جنگ‌های اخیر نقش تعیین‌کننده‌ای در تشدید وضعیت کنونی داشته است. ایران در دو بازه زمانی مجزا، جنگ ۱۲روزه خرداد ۱۴۰۴ و جنگ ۴۰روزه اسفند ۱۴۰۴ تا اواسط فروردین ۱۴۰۵، حملات گسترده‌ای را به زیرساخت‌های اقتصادی خود تحمل کرده است. نتیجه؟ صنایع پتروشیمی و فولاد (همان دو رگ حیاتی صنعت خودرو) آسیب دیدند. محاصره دریایی هم که دیگر معلوم است. این موضوع وقتی مصداق پیدا می‌کند که یک فعال صنعتی که خواست نامش فاش نشود، به خبرنگار روزنامه شرق گفت: «ما در شرایطی تولید می‌کنیم که کارخانه‌های تأمین‌کننده مواد اولیه‌مان بمباران شده‌اند. همین که خط تولید خشک نشده، خودش یک معجزه است».

عامل اصلی؛ جنگ است یا تصمیم‌های اشتباه؟

اما انصافا باید گفت جنگ و تحریم وضعیت را بحرانی کرده و حالا کشور علاوه بر جنگ نظامی با جنگ اقتصادی روبه‌رو شده است، به همین خاطر است که رهبر معظم انقلاب در پیام نوروزی خود به مناسبت سال ۱۴۰۵، شعار این سال را «اقتصاد مقاومتی در سایه امنیت ملی و وحدت ملی» نام‌گذاری کردند. به بیانی دیگر، در این سال کشور در جنگ اقتصادی باید پیروز میدان باشد و برای این موضوع بنا به گفته کارشناسان اقتصادی، در همه دستورالعمل‌ها و قواعد منسوخ‌شده اقتصادی که همچنان تولید را در مخمصه قرار داده‌اند، باید بازنگری جدی انجام شود. قوانینی که ریشه‌اش به سال‌ها یا چند دهه گذشته بازمی‌گردد؛ به زمانی که یک نفر در اتاق تصمیم‌گیری حرف می‌زد و دستوری با مؤلفه‌های بازار برخورد می‌کرد.

قیمت‌گذاری دستوری مثل این است که از یک نانوایی بخواهی نان را یک‌دهم قیمت واقعی بفروشد، اما خودش مجبور باشد گندم را آزاد و نقد بخرد. نتیجه چه می‌شود؟ نانوایی ورشکست می‌شود. دقیقا همین اتفاق برای خودروساز افتاده: آنجا که پس از جنگ ۴۰روزه یا جنگ رمضان، قیمت فولاد حدود ۳۰۰ درصد بالا رفته، قیمت پلیمر نزدیک ۴۰۰ درصد جهش داشته و قیمت مس و آلومینیوم هر هفته رکورد جدیدی می‌زند.

اما قیمت کارخانه‌ای خودرو همان‌قدر مانده که دو سال پیش بود. نتیجه؟ هرچه بیشتر تولید کنند، بیشتر ضرر می‌کنند.

برخی کارشناسان اقتصادی این وضعیت را «فلج تصمیم‌گیری» می‌نامند؛ وضعیتی که در آن مدیران ارشد صنعتی (چه در خودروسازی و چه در دولت) از ترس تبعات افزایش قیمت، تن به واقعیت نمی‌دهند، اما از سوی دیگر توان ادامه تولید با قیمت‌های فعلی را نیز ندارند.

قطعه‌سازان؛ حلقه پاره‌شده زنجیره

نگران‌کننده‌ترین بخش بحران، اما وضعیت قطعه‌سازان است. آنها که به تعبیری «قربانیان خاموش» این ماجرا هستند، مواد اولیه را با قیمت‌های آزاد و به صورت نقد تهیه می‌کنند، اما ماه‌ها و گاه سال‌ها طول می‌کشد مطالبات خود را از خودروساز دریافت کنند. کیاداود اسفندیاری، دبیر انجمن قطعه‌سازان تهران، دراین‌باره گفت: «مواد اولیه را فقط نقد می‌دهند. ما پولش را از جیبمان می‌گذاریم. بعد خودروساز به ما چک می‌دهد که شش ماه بعد پشت آن بنویسیم «برگشت خورد». برای اینکه بانک حسابمان را نبندد، مجبور شدیم قسط وام بانکی خودروساز را خودمان بدهیم»؛ این، یعنی زنجیره تولید پاره شده و وقتی زنجیره پاره شود، دیگر چرخ‌ها نمی‌چرخند.

تفاوت دو غول بزرگ؛ یک درس مدیریتی

البته در میان این آشفتگی، آنچه بیش از پیش توجه ناظران را جلب کرده، تفاوت فاحش عملکرد دو خودروساز بزرگ کشور است. یکی از این دو شرکت توانسته با اتخاذ سیاست‌های مدیریتی شفاف‌تر و انعطاف‌پذیرتر، بخش قابل توجهی از برنامه تولید خود را حفظ کند. در مقابل، دیگری با کاهش شدید تولید، انباشت خودروهای ناقص و تعهدات انباشته دست به گریبان است. این تفاوت نشان می‌دهد در کنار همه عوامل بیرونی (از جنگ و تحریم گرفته تا قیمت‌گذاری دستوری) نوع مدیریت و جرئت تصمیم‌گیری نیز نقشی تعیین‌کننده در بقای صنعت دارد. به همین دلیل است که ایران‌خودرو نقش باثباتی در حوزه تصمیم‌گیری دارد؛ چراکه از بهمن سال ۱۴۰۳ توسط بخش خصوصی اداره می‌شود. اسفندیاری می‌گوید ایران‌خودرو پس از واگذاری مدیریتش به بخش خصوصی، عملکرد بهتری نسبت به سایپا داشته و توانسته حدود ۹۳ درصد برنامه تولید خود را محقق کند؛ در حالی که سایپا کمتر از نیمی از برنامه تولید خود را عملیاتی کرده است.

بازار آشفته و چرخه معیوب قیمت

با وجود این، صنعت خودروی ایران در حالی یکی از بحرانی‌ترین دوره‌های خود را تجربه می‌کند که فعالان زنجیره تأمین، ریشه بحران را نه صرفا در جنگ و تحریم، بلکه در سال‌ها مدیریت ناکارآمد، قیمت‌گذاری دستوری و فرسایش مالی خودروسازان جست‌وجو می‌کنند؛ بحرانی که اکنون به گفته برخی فعالان این صنعت، از مرحله هشدار عبور کرده و به نقطه «فروپاشی عملیاتی» نزدیک شده است. اقتصاددانان می‌گویند سیاست‌گذار امروز میان دوراهی دشوار گیر افتاده است: یا باید قیمت‌گذاری دستوری را کنار بگذارد و تبعات گرانی خودرو را بپذیرد، یا همچنان بر کنترل قیمت اصرار کند و خطر توقف گسترده تولید را به جان بخرد.

راهکارها؛ عرضه در بورس، فروش مشارکتی و حذف دلالان

اما طیف قابل توجهی از فعالان صنعتی و کارشناسان اقتصادی راهکار سومی را پیشنهاد می‌کنند که نه به معنای آزادسازی وحشیانه قیمت است و نه ادامه قفس دستوری:

اول. عرضه هوشمند خودرو در بورس کالا

در این مدل، خودرو مانند فولاد و پلیمر در بورس عرضه و قیمت توسط تقاضای واقعی کشف می‌شود، اما با نظارت مستمر بر حاشیه سود.

دوم. فروش مشارکتی

روشی که در آن خودروساز بدون تعیین قیمت نهایی در ابتدای مسیر، خودرو را با مشارکت مالی خریداران می‌سازد و قیمت واقعی در پایان خط تولید بر اساس هزینه‌ها محاسبه می‌شود.

سوم. فروش آنلاین شفاف بدون واسطه

ثبت‌نام، اولویت‌بندی، تخصیص و تحویل خودرو باید به صورت کاملا شفاف در بستر آنلاین انجام شود. مشخص باشد چه کسی، چه زمانی و با چه قیمتی خودرو را خریداری کرده است.

چهارم. حذف دلالان و واسطه‌ها

دلالان بدون هیچ ارزش‌افزوده‌ای، فقط بر التهاب بازار می‌افزایند. انتقال مستقیم خودرو از کارخانه به مصرف‌کننده نهایی، یکی از مؤثرترین راه‌های کنترل بازار است.

اجرای هم‌زمان این چهار راهکار، به گفته کارشناسان، می‌تواند ضمن حفظ تولید، شفافیت را به بازار بازگرداند و فاصله میان قیمت کارخانه و بازار را به حداقل برساند.

صدای کارخانه را بشنوید

آنچه امروز در صنعت خودروی ایران می‌گذرد، چیزی فراتر از بحران یک صنعت است. این روایت فشرده و تلخی از چالش‌های عمیق اقتصاد ایران است؛ اقتصادی که در آن شکاف میان واقعیت بازار و تصمیمات سیاستی هر روز عمیق‌تر می‌شود.

شاید به همین دلیل است که دیگر کمتر کسی از واژه «اصلاح» استفاده می‌کند و بسیاری از فعالان این حوزه از «نجات» سخن می‌گویند. نجاتی برای صنعتی که روزگاری نماد توسعه صنعتی ایران بود و امروز در یکی از سخت‌ترین دوره‌های تاریخ خود نفس می‌کشد. صدای این صنعت را بشنوید. شاید هنوز برای نجات آن دیر نشده باشد.

خبر

نماینده کرمان: تخریب تیم مذاکره‌کننده تضعیف موضع رسمی کشور است

نماینده اصولگرای مجلس حمایت از تیم مذاکره‌کننده را یک ضرورت ملی دانست و گفت: متأسفانه برخی جریان‌ها تلاش می‌کنند موضوع مذاکره را به یک دعوای سیاسی داخلی تقلیل دهند؛ درحالی‌که اصل مذاکره و نحوه پیشبرد آن همواره تحت مدیریت و هدایت عالی‌ترین مقام کشور انجام شده و چارچوب‌های آن نیز مشخص می‌شود. شهباز حسن‌پور در گفت‌وگو با ایسنا با اشاره به روند مذاکرات و فضاسازی‌های انجام‌شده علیه تیم مذاکره‌کننده کشور اظهار کرد: تیم مذاکره‌کننده جمهوری اسلامی ایران بر اصول و خطوط قرمز نظام پایبند است و با اقتدار از مواضع کشور در مقابل زیاده‌خواهی‌های آمریکا دفاع کرده است. او افزود: اکنون و در جنگ ترکیبی، دشمن از همه ابزارهای خود برای ایجاد اختلاف و برهم‌زدن انسجام داخلی و حتی تخریب تیم مذاکره‌کننده استفاده می‌کند، بنابراین در این شرایط تخریب و هدف قراردادن تیم مذاکره‌کننده تبعات داخلی و خارجی برای کشور دارد. نماینده کرمان در مجلس توضیح داد: این رفتارها در داخل کشور باعث چندصدایی، کاهش انسجام ملی و حتی انشقاق می‌شود. در عرصه خارجی نیز دشمن زیاده‌خواه را گستاخ‌تر می‌کند؛ چون وقتی طرف مقابل احساس کند اجماعی در داخل کشور درباره تیم مذاکره‌کننده وجود ندارد، به سمت افزایش فشار و بازی‌های روانی و رسانه‌ای می‌رود. حسن‌پور تأکید کرد: فراموش نکنیم تیم مذاکره‌کننده نماینده جمهوری اسلامی و مجری سیاست‌هایی است که در سطوح عالی کشور تعیین می‌شود؛ بنابراین تضعیف آنها به معنای تضعیف موضع رسمی کشور است. البته نقد دلسوزانه و کارشناسی امر درستی است اما تخریب، اتهام‌زنی و دوقطبی‌سازی موضوع دیگری است که در شرایط جنگی به نفع دشمن تمام می‌شود. او درباره دلایل دوقطبی‌سازی در موضوع مذاکره نیز گفت: متأسفانه برخی جریان‌ها تلاش می‌کنند موضوع مذاکره را به یک دعوای سیاسی داخلی تقلیل دهند؛ درحالی‌که اصل مذاکره و نحوه پیشبرد آن همواره تحت مدیریت و هدایت عالی‌ترین مقام کشور انجام شده و چارچوب‌های آن نیز مشخص می‌شود. این نماینده مجلس با تأکید بر اینکه اولویت کشور حفظ وحدت ملی، حمایت از منافع مردم و تقویت انسجام داخلی در برابر جنگ ترکیبی آمریکا و رژیم صهیونیستی است، گفت: هر اقدامی که انسجام ملی را خدشه‌دار کند، عملا بازی در زمین دشمن است. حسن‌پور در پایان بیان کرد: همه جریان‌های سیاسی باید مراقب باشند که رقابت‌ها و اختلاف‌نظرهای داخلی به ابزاری برای سوءاستفاده دشمن تبدیل نشود. در شرایط حساس فعلی، حمایت از تیم مذاکره‌کننده و پشتیبانی از مواضع اصولی نظام، یک ضرورت ملی است.

جدول ۵۳۱۷ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- در اسلام بر حفظ احترام او تاکید شده است- کلیدی الکتریکی که در آن، قطع و وصل جریان با استفاده از حسگرهای گرمایی انجام می‌شود ۲- کالا- بخشیدن اموال به فقیران برای کسب رضای خدا- نامواره ۳- نوعی ماهی استخوانی خوراکی- ملاقات ۴- یازده- مژدگانی- از رشته‌های مهم زیرمجموعه علوم پزشکی ۵- خاخام- آسودگی- مظنون ۶- نوعی لباس مردانه و زنانه- شاعر سرشناس ادبیات شیلی- سرآغاز شکست است ۷- بی‌نظیر- پاره‌کردن و چاک‌دادن- مذکر ۸- ستاره‌شناس یونان باستان- واحد اندازه‌گیری ظرفیت الکتریکی- نیرنگ ۹- ناراست- سرعت‌بخشیدن- رودی جاری در مازندران ۱۰- سوغات گجرات- دست‌کم- گیجگاه ۱۱- پایه- افیون- کشتی جنگی ۱۲- درختی با برگ‌های درشت- بستر- میان ۱۳- چرخ چاه- پایان‌پذیر ۱۴- آخرین حرف الفبای یونانی- انیمیشن ایرانی به کارگردانی عباس عسگری- کشتی پهلوانی مازندران ۱۵- داستانی نوشته چزاره پاوزه ایتالیایی- جاده ریل‌گذاری‌شده

عمودی:

۱- اراده- مهندس معمار- رودخانه ارس ۲- دوسویه- خلاصه‌گویی- تکرار یک حرف ۳- اسباب نواختن موسیقی- جایزه جهانی که هرساله در حوزه‌های صلح، ادبیات، پزشکی، شیمی و فیزیک و اقتصاد اعطا می‌شود- بررسی و پژوهش ۴- داناتر- فرمان توقف- دیو شاهنامه ۵- چیزی را با دست و انگشت نشان‌دادن- آب گوارا ۶- از ادوات ورزش بدن‌سازی- درختی با برگ‌های پنجه‌ای- نقاش مشهور مکزیکی ۷- در حال نالیدن- نماز وحشت- سرزمین ۸- گرما- کنایه از اوضاع بد، آشفته یا خطرناک است- عصب ۹- جوانمرد- کنکاش- پست‌فطرتی ۱۰- اقامت‌گزیده- چشم- نوعی بیماری وبا ۱۱- یار عروس- حسود ۱۲- تندرستی- دورویی- آوای حزین ۱۳- بچه‌ای که هنوز به دنیا نیامده- ماده اولیه چسب- لایه فیروزه‌ای پیرامون زمین ۱۴- تخم‌مرغ انگلیسی- منسوب به یمن- قالی کوچک ۱۵- پارچه مشبک- بی‌بندوبار- درخت زبان‌گنجشک

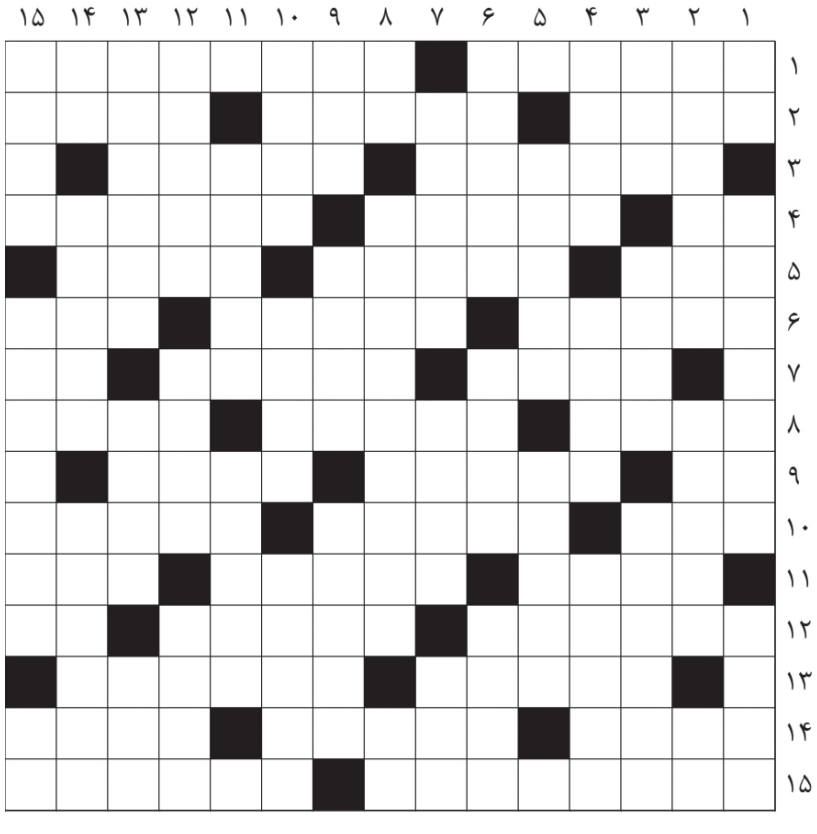

حل سودوکو ۴۳۱۲

۲	۱	۳	۶	۷	۵	۹	۸	۴
۹	۷	۶	۴	۸	۳	۲	۵	۱
۴	۵	۸	۱	۲	۹	۶	۳	۷
۱	۶	۴	۷	۵	۸	۳	۹	۲
۷	۸	۲	۳	۹	۱	۴	۶	۵
۵	۳	۹	۲	۶	۴	۱	۷	۸
۶	۴	۱	۵	۳	۷	۸	۲	۹
۳	۹	۵	۸	۴	۲	۷	۱	۶
۸	۲	۷	۹	۱	۶	۵	۴	۳

۱	۴	۵	۲	۳	۹	۸	۶	۷
۹	۸	۳	۶	۷	۴	۵	۱	۲
۶	۲	۷	۱	۸	۵	۳	۹	۴
۷	۱	۲	۴	۵	۸	۶	۳	۹
۵	۶	۴	۹	۱	۳	۲	۷	۸
۳	۹	۸	۷	۶	۲	۴	۵	۱
۴	۵	۶	۸	۹	۷	۱	۲	۳
۲	۷	۱	۳	۴	۶	۹	۸	۵
۸	۳	۹	۵	۲	۱	۷	۴	۶

حل جدول ۵۳۱۶

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ا	خ	م	■	م	ل	ا	م	ت	■	ف	ر	ز	ن	د
۲	ت	ف	ت	■	ت	و	پ	چ	ن	ا	ر	■	خ	س	ک
۳	م	ی	ع	ا	د	■	ر	ی	ی	س	■	ا	م	ی	ل
۴	■	■	د	ی	ا	ب	ت	■	د	ا	خ	ل	ی	■	ر
۵	ب	ن	د	ا	و	ر	■	ه	ن	ر	ج	و	■	م	ه
۶	ش	ق	■	د	ل	ا	ر	ا	■	ت	س	ا	م	ح	■
۷	ق	ط	ع	ی	■	ب	ا	ی	ت	■	ت	ن	گ	د	ل
۸	ا	ه	ا	■	ب	ر	چ	ل	و	ت	■	ه	ن	و	ع
۹	ب	ن	ی	ا	ن	■	ع	ا	ر	ف	■	س	ت	د	ن
۱۰	■	ظ	ل	م	ا	ت	■	ی	م	ا	ن	ی	■	ی	ت
۱۱	د	ر	ا	د	■	ت	س	■	ع	ا	ر	ی	ت	ی	■
۱۲	ی	■	م	ا	س	ب	ق	■	م	ل	ک	و	ت	■	■
۱۳	م	و	ر	د	■	ع	ر	ف	ا	■	د	س	ی	ب	ل
۱۴	ا	ف	ق	■	ج	ه	ا	ن	ن	م	ا	■	م	ل	ج
۱۵	ج	ا	د	ا	ر	■	ط	ا	ع	و	ن	■	ه	ا	ن

سودوکو سخت ۴۳۱۳

	۱		۵					۸
						۲	۹	۴
						۲		۵
		۲	۴		۹			۶
۸	۶			۲			۴	۳
۹			۶		۷	۸		
۲		۴						
۶	۸							
۷					۸		۱	

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

سودوکو ساده ۴۳۱۳

					۳	۷		۸
	۴	۸				۹	۳	
۷		۹	۱					۵
	۹			۸	۷	۵		۲
۲		۶				۸		۳
۸		۳	۶	۵			۹	
۳					۱	۴		۹
	۲	۴				۳	۱	
۶		۵	۹					

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.